

ข่าวศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันศุกร์ที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

วันนี้ เวลา ๙ นาฬิกา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนัดฟังคำพิพากษาคดีหมายเลขดำที่ อม. ๒๒/๒๕๕๘ ระหว่าง อัยการสูงสุด โจทก์ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร จำเลย เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

นายจำเลยยื่นคำร้องว่าได้รับแจ้งจากจำเลยว่าเป็นผู้ป่วยด้วยโรคน้ำในหูไม่เท่ากัน มีอาการวิงเวียนศีรษะอย่างรุนแรง ไม่สามารถเดินทางมาศาลได้ ขอเลื่อนการฟังคำพิพากษาในวันนี้

โจทก์แถลงคัดค้านว่า ไม่เชื่อว่าจำเลยป่วยจริงเนื่องจากไม่มีใบรับรองแพทย์และอาการป่วยที่อ้างไม่ถึงขนาดที่จะมาศาลไม่ได้

ศาลพิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ไม่เชื่อว่าจำเลยเจ็บป่วยจนถึงขนาดมาศาลไม่ได้ พฤติการณ์มีเหตุอันควรเชื่อว่าจำเลยหลบหนี จึงให้ออกหมายจับจำเลยและปรับนายประกันเต็มตามสัญญา

ให้เลื่อนไปฟังคำพิพากษาในวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๐ เวลา ๙.๐๐ นาฬิกา./

*****

ข่าวศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันศุกร์ที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ (ฉบับที่ ๒)

วันนี้ เวลา ๙ นาฬิกา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนัดฟังคำพิพากษาคดีหมายเลขดำที่ อม. ๒๕/๒๕๕๘ ระหว่าง อัยการสูงสุด โจทก์ กรมการค้าต่างประเทศ ที่ ๑ กับพวกรวม ๕ คน ผู้ร้อง นายภูมิ สารผล ที่ ๑ กับพวกรวม ๒๑ คน จำเลย และคดีหมายเลขดำที่ อม. ๑/๒๕๕๙ ระหว่าง อัยการสูงสุด โจทก์ กรมการค้าต่างประเทศ ที่ ๑ กับพวกรวม ๕ คน ผู้ร้อง ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีกิจทวีโยโสธร ที่ ๑ กับพวกรวม ๗ คน จำเลย

คดีแรก (อม. ๒๕/๒๕๕๘) โจทก์ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘ กล่าวหาว่าจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๑ ซึ่งเป็นอดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในกระทรวงพาณิชย์ และพ่อค้าข้าว ร่วมกันกระทำความผิดเกี่ยวกับการทำสัญญาขายข้าวให้แก่บริษัทวางตั้งและบริษัทห้วยหนานซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีนรวม ๔ สัญญา โดยอ้างว่าเป็นการซื้อขายแบบรัฐต่อรัฐ และขายในราคาต่ำกว่าท้องตลาดทำให้รัฐเสียหาย ความจริงเป็นการขายข้าวบางส่วนให้แก่พ่อค้าข้าวในประเทศเป็นการเสนอราคาซื้อขายโดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ งบประมาณแผ่นดิน หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ประเทศชาติ และประชาชน ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๘๓, ๘๖, ๙๑, ๑๕๑, ๑๕๗ และ พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔, ๙, ๑๐, ๑๒ และ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔, ๑๒๓, ๑๒๓/๑ ปรับจำเลยที่ ๑ เป็นเงินร้อยละ ๕๐ ของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญา ๒ สัญญา จำนวน ๒๓,๕๙๘,๑๓๔,๑๑๙ บาท และปรับจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๒๑ ร้อยละ ๕๐ ของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญาทั้ง ๔ สัญญา จำนวน ๓๕,๒๗๔,๖๑๑,๐๐๗ บาท

ต่อมาวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙ โจทก์ฟ้องคดีที่สอง (อม. ๑/๒๕๕๙) กล่าวหาว่าจำเลยที่ ๒๒ ถึงที่ ๒๘ ซึ่งเป็นกลุ่มพ่อค้าข้าวอีก ๗ ราย สนับสนุนการกระทำความผิดในคดีแรก ศาลจึงสั่งให้รวมการพิจารณาคดีทั้งสองคดีเข้าด้วยกัน

จำเลยทั้งหมดให้การปฏิเสธ ยกเว้นจำเลยที่ ๓ และที่ ๑๖ ซึ่งหลบหนี

โจทก์อ้างพยานบุคคล ๒๓๙ ปาก เอกสาร ๓๘๓ แฟ้ม (หมาย จ.๑ ถึง จ.๑๐๔๑)

จำเลยทั้งสี่สืบแก้พยานบุคคล ๑,๑๖๖ ปาก เอกสาร ๑๐๕ แฟ้ม (หมาย ล.๑ ถึง ล.๗๘๐)

การตรวจพยานหลักฐาน ศาลอนุญาตให้โจทก์นำพยานเข้าไต่สวน ๒๗ ปาก จำเลยนำพยานเข้าไต่สวน ๑๐๓ ปาก รวมพยานบุคคลทั้งหมด ๑๓๐ ปาก กำหนดนัดไต่สวนรวม ๒๐ นัด

ต่อมาวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๙ มีผู้ร้องทั้งห้าซึ่งเป็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้แก่ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง อดท. และ อคส. ยื่นคำร้องขอให้จำเลยที่ ๗ ถึงที่ ๒๘ ร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ๒๖,๓๖๖,๗๐๘,๑๗๒.๕๒ บาท และผู้ร้องทั้งห้าขอนำพยานเข้าไต่สวนอีกจำนวนหนึ่ง ศาลอนุญาตให้ไต่สวนพยานบุคคล ๗ ปาก เอกสาร ๑ แฟ้ม หมายถึง ร.๑ รูปคดีจึงกลายเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา และให้ฝ่ายจำเลยยื่นคำให้การต่อสู้คดีส่วนแพ่งตามกฎหมาย คดีจึงเริ่มไต่สวนนัดแรกได้เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๙ ไต่สวนพยานแล้วเสร็จนัดสุดท้ายวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ศาลพิเคราะห์แล้ว เห็นว่า การทำสัญญาแบบรัฐต่อรัฐย่อมก่อให้เกิดผลผูกพันต่อรัฐคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจะต้องปฏิบัติตามสัญญา ผู้มีอำนาจลงนามในสัญญาจึงต้องเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐ ทั้งนี้อาจเป็นการมอบหมายให้บุคคล หน่วยงาน องค์กร หรือรัฐวิสาหกิจ มีวัตถุประสงค์สำคัญของการทำสัญญาคือต้องการระบายสินค้าออกนอกประเทศเพื่อให้สินค้าไปตกอยู่แก่รัฐผู้ซื้อและต้องการเงินตราต่างประเทศโดยแนวปฏิบัติในการซื้อขายแบบรัฐต่อรัฐเริ่มต้นด้วยการทาบทาม การพูดคุยระดับรัฐมนตรีในเวทีระหว่างประเทศ หรือการประสานงานทางการทูต หรือเป็นตัวแทนของรัฐที่เคยเป็นคู่ค้ากันมาก่อน ส่วนวิธีการซื้อขายด้วยการเจรจาระหว่างผู้แทนของแต่ละฝ่ายอาจไม่ต้องมีการประมูลแข่งขันราคากัน บางครั้งอาจตกลงซื้อขายในราคาต่ำกว่าตลาดเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

สำหรับการซื้อขายข้าวกับสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้นจะดำเนินการโดย China National Cereals, Oil and Foodstuff Import Export Corporation (COFCO) รัฐวิสาหกิจการค้าภาครัฐที่นำเข้าผลิตภัณฑ์ธัญพืชของสาธารณรัฐประชาชนจีนรวมถึงข้าว และแนวปฏิบัติที่ผ่านมา การซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนจะเจรจาผ่าน COFCO เท่านั้น โดยประเทศไทยไม่เคยขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐกับรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ ของสาธารณรัฐประชาชนจีน

ภายหลังเริ่มต้นโครงการรับจำนำข้าว นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้นายภูมิ สารผล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานอนุกรรมการพิจารณาระบายข้าว ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมายให้มีอำนาจให้ความเห็นชอบการขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ โดยที่ประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาระบายข้าวได้ให้ความเห็นชอบยุทธศาสตร์การระบายข้าวกรณีการขายแบบรัฐต่อรัฐให้รวมถึงการขายให้แก่รัฐวิสาหกิจด้วย และให้ใช้เกณฑ์ราคาขายแบบหน้าคลังสินค้าซึ่งผิดไปจากแนวทางปฏิบัติในกรณีการขายแบบรัฐต่อรัฐ ส่อไปในทำนองว่าจัดทำยุทธศาสตร์การระบายข้าวเพื่อรองรับรัฐวิสาหกิจมาทำสัญญาแบบรัฐต่อรัฐโดยไม่ต้องได้รับมอบหมายจากรัฐบาลของผู้ซื้อ หลังจากนั้นนายภูมิได้ให้ความเห็นชอบผลการเจรจาซื้อขายข้าว ๒ ฉบับให้ขายข้าวแก่บริษัทกว้างตง จำกัด รัฐวิสาหกิจมณฑลของสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งไม่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน ๒ สัญญา สัญญาฉบับที่ ๑ ตกลงซื้อขายข้าวทุกชนิดในสต็อกของรัฐบาลไทย ปริมาณ ๒,๑๙๕,๐๐๐ ตัน ในราคาตันละ ๑๐,๐๐๐ บาท ซึ่งต่ำกว่าราคาท้องตลาดทำให้ประเทศชาติเสียหายเป็นเงิน

๘,๗๑๗,๑๖๕,๑๗๗.๘๐ สัญญาฉบับที่ ๒ ตกลงขายข้าว ๕ เปอร์เซ็นต์ ข้าวเหนียว ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ข้าวหอมมะลิหัก ปีการผลิต ๒๕๕๔/๕๕ ปริมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ ตัน ทำให้ประเทศได้รับความเสียหาย ๑,๒๙๔,๑๐๘,๗๖๗.๘๗ บาท ต่อมานายบุญทรง เจริยาภิรมย์ ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และได้รับแต่งตั้งเป็นประธานอนุกรรมการพิจารณาระเบียบข้าวแทนนายภูมิ และได้ให้ความเห็นชอบสัญญาซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐกับบริษัทกว้างตง ๑ ฉบับ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ตกลงขายข้าวขาว ๕ เปอร์เซ็นต์ และข้าวขาวหักเอวันเลิศ ปีการผลิต ๒๕๕๕ ปริมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ตัน และมีการขอแก้ไขสัญญาปรับเปลี่ยนปริมาณข้าวขาว ๕ เปอร์เซ็นต์ อีก ๑,๓๐๐,๐๐๐ ตัน รวมเป็น ๒,๓๐๐,๐๐๐ ตัน ทำให้ประเทศชาติได้รับความเสียหาย ๕,๖๙๔,๗๔๘,๑๑๖.๐๘ บาท นอกจากนี้ยังให้ความเห็นชอบให้ทำสัญญากับบริษัทห่ายหนาน จำกัด รัฐวิสาหกิจของมณฑลสาธารณรัฐประชาชนจีน ตกลงซื้อขายข้าวเหนียวเอวัน ปริมาณ ๖๕,๐๐๐ ตัน ทำให้ประเทศชาติเสียหาย ๑๖๒,๖๖๕,๕๖๓.๓๐ บาท โดยข้อตกลงตามสัญญาทั้งสี่ฉบับมีข้อพิรุธหลายประการ คือ วิธีการชำระเงินด้วยแคชเชียร์เช็ค รัฐวิสาหกิจผู้ซื้อสามารถนำข้าวไปขายต่อประเทศที่สามเพื่อการพาณิชย์ได้ มีการแก้ไขสัญญาเพิ่มชนิดและปริมาณข้าวเรื่อย ๆ โดยไม่มีการเจรจาต่อรองเงื่อนไขที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ ภายหลังการซื้อข้าวทั้งสี่ฉบับปรากฏว่ามีการชำระค่าข้าวด้วยแคชเชียร์เช็คภายในประเทศหลายร้อยฉบับและรับมอบข้าวไปโดยผู้รับมอบอำนาจที่เป็นคนไทยแล้วนำไปขายต่อให้ผู้ประกอบการค้าข้าวภายในประเทศ โดยไม่มีการส่งข้าวที่ซื้อขายไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนหรือส่งออกประเทศอื่น กระบวนการดังกล่าวกระทำโดยนายภูมิ นายบุญทรง นายอภิชาติ จันทรสกุลพร (เสียเบียด) และพวก ร่วมกันนำบริษัทกว้างตง จำกัด และบริษัทห่ายหนาน จำกัด รัฐวิสาหกิจของมณฑลมาขอซื้อข้าวกับกรมการค้าต่างประเทศโดยแอบอ้างว่าได้รับมอบหมายจากรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนมาทำสัญญาซื้อขายแบบรัฐต่อรัฐในราคาต่ำกว่าท้องตลาดโดยหลีกเลี่ยงการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมอันเป็นการเอาเปรียบแก่กรมการค้าต่างประเทศเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ เมื่อราคาข้าวในท้องตลาดลดลง รัฐวิสาหกิจผู้ซื้อข้าวก็จะไม่ยอมมารับข้าวตามสัญญา แต่มาขอทำสัญญาฉบับใหม่ซื้อข้าวชนิดเดียวกัน ในราคาต่ำกว่าสัญญาเดิม โดยเฉพาะนโยบายการระบายข้าวที่ดำเนินการโดยนายบุญทรงไม่เปิดประมูลขายข้าวภายในประเทศ ทำให้ข้าวในท้องตลาดขาดแคลน ผู้ประกอบการค้าข้าวไม่สามารถหาซื้อข้าวในท้องตลาดได้ จำต้องไปหาซื้อข้าวจากกลุ่มบริษัทและพนักงานของนายอภิชาติ ซึ่งผู้ประกอบการค้าข้าวในประเทศที่ซื้อข้าวต่อจากนายอภิชาติกับพวกนั้น ศาลเห็นว่าเป็นการซื้อโดยไม่ทราบว่าเป็นข้าวที่มาจากสัญญาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงไม่เป็นความผิดตามฟ้อง

พิพากษาว่า จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๑ ยกวันจำเลยที่ ๓ และที่ ๑๖ ซึ่งหลบหนี มีความผิดตามฟ้อง โดยให้จำคุกนายภูมิ ๓๖ ปี นายบุญทรง ๔๒ ปี นายมนัส ๔๐ ปี นายทิมมพร ๓๒ ปี นายอัครพงศ์ ๒๔ ปี

นายอภิชาติ ๔๘ ปี ส่วนจำเลยอื่นศาลลงโทษจำคุกลดหย่อนลงตามพฤติการณ์ความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิด และพิพากษาให้ บริษัทสยามอินดิโก้ จำกัด จำเลยที่ ๑๐ นายอภิชาติ จำเลยที่ ๑๔ และนายนิมล หรือโจ จำเลยที่ ๑๕ ร่วมกันชดเชยค่าเสียหายแก่กระทรวงการคลัง ๑๖,๙๑๒,๑๒๘,๒๗๓.๖๖ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งนับแต่วันที่รับมอบข้าวตามสัญญาแต่ละฉบับ จำเลยอื่นให้รับผิดชดเชยค่าเสียหายตามส่วนเช่นเดียวกัน ให้ยกฟ้องจำเลยที่ ๑๙ และจำเลยที่ ๒๒ ถึงที่ ๒๘

*****